

(inventarisatie)

De Huiszwaluw

©M. Sloendregt

HET GAAT AL JAREN SLECHT MET DE HUISZWALUW.

IN DE ONDERZOEKSPERIODE VAN DRIEËNTWINTIG JAAR IS HET AANTAL NESTEN PER PLAATS FLINK ACHTERUIT GEGAAN, VAN RUIM BOVEN DE VEERTIG NESTEN PER PLAATS IN 1984, NAAR ZESTIEN IN 2006.

De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2006

Wim Deeben

INLEIDING

In 2006 zijn er in de Kempen weer Huiszwaluwen geteld. Ten opzichte van 2005 heeft er een verandering plaats gevonden: in het buitengebied van Reusel is een nieuwe kolonie geregistreerd.

OVERZICHT 1984 TOT EN MET 2006

In tabel 1 is een overzicht te zien van de getelde nesten in de loop van de afgelopen drieëntwintig jaar. Ook is de telintensiteit per jaar aangegeven. Deze staat voor het aantal plaatsen waar de Huiszwaluwen geteld zijn in dat jaar.

In tabel 1 zijn deze resultaten weergegeven: zowel van de aantallen als van de telintensiteit.

BESPREKING PER PLAATS

Acht: niet geteld

Bladel: niet geteld

Breugel: wederom weer geen broedgeval

Duizel: niet geteld

Eindhoven: nagenoeg stabiel gebleven

Geldrop: het in 2005 opgestarte kunst-nesten project gaf weer een lichte toename.

Hapert: niet geteld

Heeze: lichte afname

Knegsel: niet geteld

Lage Mierde: niet geteld

Leende: wederom een verhoging

Oerle: t.o.v. 2004 meer dan een verdubbeling

Reusel: na jaren weer twee broedgevallen

Steensel: van twee naar één broedgeval

Sterksel: lichte afname

Veldhoven (de Run): de kolonie aan de Run is stabiel gebleven maar, richting het buitengebied wederom een toename

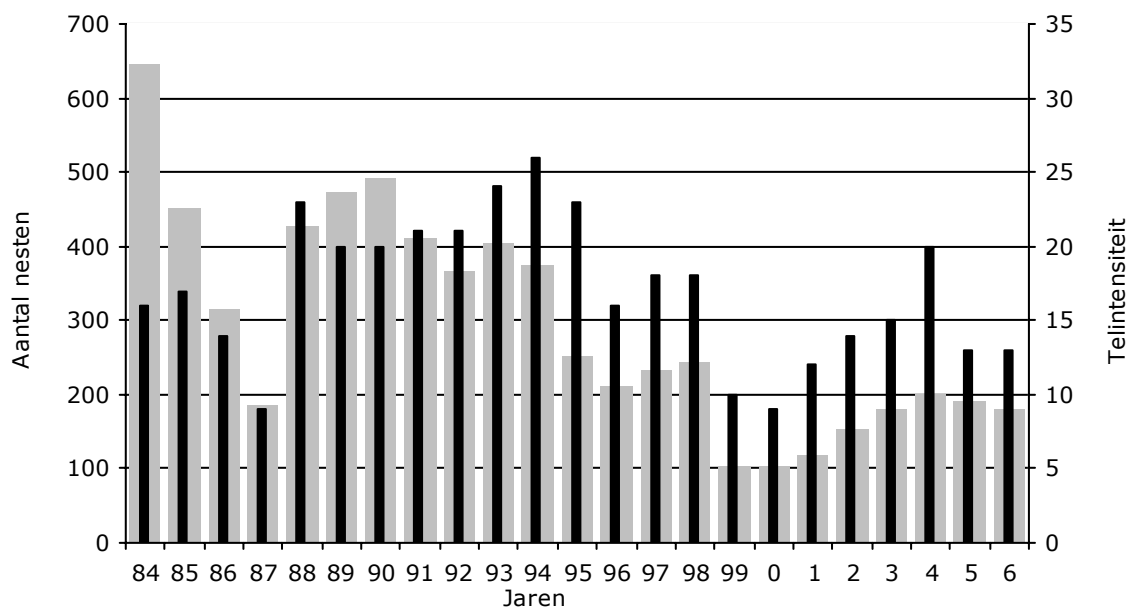
Veldhoven (Boerenbond): nagenoeg stabiel gebleven

Westerhoven: dramatische achteruitgang

Wintelre: Dorp niet geteld

Zandoerle: lichte toename

TABEL 1: AANTAL NESTEN VAN DE HUISZWALUW IN DE KEMPEN (GRIJZE BALK) EN HET AANTAL PLAATSEN WAAR IS GETELD (ZWARTE BALK) IN DE PERIODE 1984-2006.

TABEL 2.1: OVERZICHT VAN DE GETELDE HUISZWALUWNESTEN IN DE KEMPEN VAN 1984 – 1994.

Plaats	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94
Acht	--	6	8	11	11	16	9	12	10	--	17
Bergeijk	--	8	6	--	6	7	6	3	7	8	8
Bladel	--	39	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Breugel	24	20	9	9	12	13	12	5	9	3	2
Budel	--	--	--	--	31	31	22	20	14	6	5
Budel Dorplein	--	--	--	--	30	25	25	26	26	23	12
Budel Schoot	--	--	--	--	10	7	12	3	6	2	2
Casteren	27	--	--	--	6	12	--	--	--	14	--
Duizel	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Eindhoven	97	82	53	42	29	31	25	29	30	23	18
Geldrop	77	32	36	40	44	49	56	39	32	16	19
Hapert	33	13	14	13	21	17	17	11	10	--	12
Heeze	1	8	15	18	21	13	10	4	8	4	14
Hoogeloon	37	33	--	--	--	--	--	--	--	7	--
Knegsel	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	4
Lage Mierde	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Leende	34	23	--	5	4	3	11	6	6	8	9
Leenderstrijp	--	--	--	--	--	--	--	--	--	45	35
Luyksgestel	37	21	19	--	24	22	25	22	19	23	18
Maarheeze	--	--	--	--	2	45	51	42	36	33	31
Nuenen	73	43	38	21	19	--	--	16	12	18	18
Oerle	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Reusel	68	46	--	--	44	49	49	28	27	15	16
Soerendonk	--	--	--	--	34	39	27	26	27	19	19
Steensel	21	26	26	27	32	30	30	27	19	19	6
Sterksel	--	--	--	--	--	--	--	--	--	40	48
Veldhoven (de Run)	40	21	29	--	21	34	40	33	38	18	21
Veldhoven (Boerenbond)	--	--	--	--	1	--	--	--	2	6	9
Waalre	40	--	29	--	--	--	33	30	--	25	--
Weebosch	23	19	14	--	3	4	7	6	8	9	7
Westerhoven	12	10	18	--	22	25	26	22	20	20	17
Wintelre	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	8
Zandoerle	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0
Totaal:	644	450	314	186	427	472	493	410	366	404	375
Telintensiteit:	16	17	14	9	23	20	20	21	21	24	26

TABEL 2.2: OVERZICHT VAN DE GETELDE HUISZWALUWNESTEN IN DE KEMPEN VAN 1995 – 2006.

Plaats	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05	06
Acht	19	26	26	27	--	--	--	5	28	27	--	--
Bergeijk	7	4	4	1	--	--	--	--	--	--	--	--
Bladel	--	--	--	--	--	--	--	1	1	1	--	--
Breugel	2	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0
Budel	2	16	11	7	--	--	--	--	--	--	--	--
Budel Dorplein	10	--	--	13	--	--	--	--	--	--	--	--
Budel Schoot	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Casteren	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Duizel	0	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--
Eindhoven	17	24	20	21	6	3	3	20	7	4	6	4
Geldrop	24	17	20	16	14	--	8	5	11	10	20	23
Hapert	6	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--
Heeze	16	13	8	14	20	26	21	26	27	19	22	18
Hoogeloon	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Knegsel	2	--	--	--	--	--	--	--	--	2	--	--
Lage Mierde	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	--	--
Leende	6	5	6	2	0	0	0	2	1	3	5	10
Leenderstrip	32	33	32	53	--	--	--	--	--	--	--	--
Luyksgestel	18	8	9	10	--	--	--	--	--	--	--	--
Maarheeze	--	--	33	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Nuenen	12	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Oerle	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	4	7
Reusel	17	11	3	3	2	2	0	1	2	1	1	2
Soerendonk	--	--	11	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Steensel	3	9	8	5	3	1	2	2	0	0	2	1
Sterksel	--	--	--	19	18	21	19	22	18	23	21	17
Veldhoven (de Run)	25	17	25	32	28	33	16	17	19	23	47	53
Veldhoven (Boerenbond)	11	13	6	6	11	18	23	21	23	17	22	21
Waalre	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Weebosch	2	2	1	1	--	--	--	--	--	--	--	--
Westerhoven	9	12	8	12	--	--	23	25	31	30	38	19
Wintelre	10	--	--	--	--	--	--	--	9	32	--	21
Zandoerle	--	--	--	--	--	--	2	4	2	4	3	5
Totaal:	251	211	232	243	103	105	118	152	180	199	190	201
Telintensiteit:	23	16	18	18	10	9	12	14	15	20	13	14

TABEL 3: AANTAL HUISZWALUWEN OP ENKELE PLAATSEN IN HET BUITENGEBIED.

Plaats	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05	06
Fabrieken KZM Budelco, Dorplein	--	--	--	--	19	26	28	19	25	28	19	12	19	19	20	--	--	--	--	--	--	--	--
Achelse Kluis / Achelseweg	58	39	53	63	75	83	81	56	46	56	43	--	17	--	--	--	--	--	--	--	10	6	6
Aanschotse Beemden Eindhoven	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	4	3	--	5	22	--	--	--	--	--	--	--	--
Riethoven Veldhovensedijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Leenderstrijp boerderij Paaldijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	28	29	11	10	5	--	31	27	28	29	24	17	17
De Ruijter van Steve- nink kazerne	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	7	--	6	--	--	--	--	--	--	18	25	36
Leende, Valkenswaard- seweg	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	0	0	0	0	0	0
Leende, Strijperdijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	10	10	10	16	20	20	20
Leende, Uikendonken	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	4	5	6	8
Leende Maarhezerweg	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	5	6	2	8
Sterksel, Turfweg	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	17	21	27	19	13	16	13	15
Sterksel, Ronde Bleek	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	13	4	0	0	0	0	0	0	0
Reusel, Schepersweijer	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	32	32
Wintelre, Boerderij de Haas	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21
Totaal:	58	39	53	63	94	109	109	75	71	86	102	44	54	34	69	35	30	106	107	95	160	196	233

NESTPLAATSEN IN HET BUITENGEBIED

Tabel 3 geeft het verloop van het aantal nesten van Huiszwaluwen weer op enkele getelde plaatsen in het buitengebied.

BESPREKING PER PLAATS

De Achelse Kluis: kolonie is wederom niet geteld maar in de nabijheid is de populatie stabiel gebleven

Leenderstrijp: boerderij Paaldijk, wederom een afname

De Ruijter van Steveninck kazerne: flinke toename

Leende: Valkenswaardseweg, nagenoeg gelijk gebleven

Leende: Strijperdijk, geen broedgeval

Leende: Strijpsestraat, gelijk gebleven

Leende: Ulkendonken, lichte toename

Leende: Maarhezerweg, flinke toename

Sterksel: Turfweg, lichte toename

Sterksel: Ronde bleek, geen broedgeval

Reusel: Schepersweijer, nieuwe locatie de gegevens van 2005 waren ook gedocumenteerd

Wintelre: De Haas, kolonie 21 nesten

DISCUSSIE

Het gaat al jaren slecht met de Huiszwaluw. In tabellen is dat duidelijk te zien. Het jaar 2006 lijkt een jaar van verdere achteruitgang. De telintensiteit is voor het eerst sinds jaren ongeveer gelijk gebleven. Op langere termijn is de achteruitgang onmiskenbaar. In figuur 1 wordt dat nog eens geïllustreerd aan de hand van het aantal nesten per getelde plaats.

Het aantal is min of meer onafhankelijk van de telintensiteit. In de onderzoeksperiode van drieëntwintig jaar is het aantal nesten per plaats flink achteruit gegaan, van ruim boven de veertig nesten per plaats in 1984, naar zestien in 2006.

AANDACHTGEBIEDEN

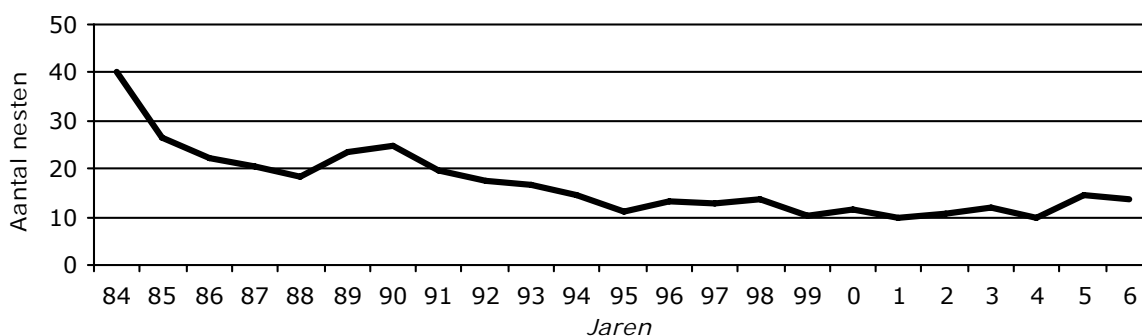
In de loop der jaren is de populatie ver achteruit gegaan. Voor het jaar 2007 wordt wederom aan de tellers (dames zijn zéér welkom!) de vraag voorgelegd, kijk naar specifieke aandachtsgebieden die van belang zijn voor de Huiszwaluw:

- bouwmaterialen in de omtrek aanwezig
- afsteken van nesten.
- overstekken in donkere kleuren geschilderd.
- wat is er in de omgeving veranderd?

DANKWOORD

Het team huiszwaluwtellers bestond dit jaar uit de volgende personen: Guus Nas, Piet Wuijts, Wil de Veer, Mart van de Broek, Piet van Happen, Geert Engels, Jan Wouters, Mark Sloendregt, Piet Peijs en Wim Deeben.●

FIGUUR 1: GEMIDDELD AANTAL NESTEN VAN DE HUISZWALUW PER GETELDE PLAATS IN DE KEMPEN IN DE PERIODE 1984-2006.

LITERATUUR

Veenhuizen, W. (1997). *De Huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 1996.* De Blauwe Klauwier 23(4): 114-116.

Veenhuizen, W. (1998). *De Huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 1997.* De Blauwe Klauwier 24(2): 27-29.

Veenhuizen, W. (1999). *De Huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 1998.* De Blauwe Klauwier 25(1): 5-7.

Deeben, W. (2002). *De Huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 2001.* De Blauwe Klauwier 28(1): 1-3.

Deeben, W. (2003). *De Huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 2002.* De Blauwe Klauwier 29(2): 13-16.

Deeben, W. (2004). *De Huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 2003.* De Blauwe Klauwier 30(1): 1-4.

Deeben, W. (2005). *De Huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 2004.* De Blauwe Klauwier 31(1): 11-14.

Deeben, W. (2006). *De Huiszwaluw (Delichon urbica) in de Kempen in 2005.* De Blauwe Klauwier 32(2): 9-14.

©M. Sjoendregt